

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Державна установа Інститут зернових культур Національної академії аграрних наук України
Освітня програма	37307 Агрономія
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	201 Агрономія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Державна установа Інститут зернових культур Національної академії аграрних наук України
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	37307
Назва ОП	Агрономія
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність	201 Агрономія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Науменко Олександр Артемович, Медведєва Юлія Вікторівна, Сидякіна Олена Вікторівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	27.07.2020 р. – 29.07.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://www.institut-zerna.com/education/docs/accredytatsii/vidomosti_samoosinuvannya_phd.pdf
Програма візиту експертної групи	https://www.institut-zerna.com/files/docs/new_2020_07_22/programma-provedennya-akreditatsijnoi-ekspertizi-onp.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ДУ ІЗК НААН України має розвинену внутрішню нормативно-правову базу, що регулює основні складові освітньо-наукового процесу. Цілі освітньої програми відповідають статуту та стратегічним напрямкам розвитку інституту. Освітня програма враховує сучасні вимоги ринку праці, інтереси стейкхолдерів. Освітній процес здійснюється якісно, у комфортних для викладачів і здобувачів умовах, з використанням потужної матеріально-технічної бази (дослідні поля, лабораторії, комп'ютерне забезпечення). Матеріально-технічне забезпечення повністю відповідає сучасним вимогам. Викладацький склад має відповідний рівень кваліфікації, високий відсоток докторів наук, професорів та вагомі наукові здобутки. Наявні зв'язки із зарубіжними освітньо-науковими установами. Особлива увага приділена забезпеченню академічної доброчесності, формуванню у здобувачів соціальних навичок, практичній підготовці здобувачів, співпраці з провідними науковими установами та аграрними підприємствами України тощо. ДУ ІЗК НААН України створює всі можливості для повноцінної підготовки здобувачів до науково-дослідницької і викладацької діяльності. Під час дистанційного візиту (з використанням технічних засобів) експертною групою було перевірено достовірність інформації, наданої у Відомостях про самооцінювання, та здійснено перевірку наявності відповідної документації, що дало можливість зробити висновок щодо відповідності освітньої програми критеріям Додатку до Положення про акредитацію освітніх програм, з недовіками, що не є суттєвими.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

ОНП має чітко сформовані цілі, що відповідають місії та стратегії розвитку ЗВО, враховує тенденції розвитку спеціальності, ринку праці, галузевий та регіональний контексти. Дотримання вимог щодо своєчасного оприлюднення ОНП на сайті ЗВО дозволяє всім зацікавленим сторонам приймати участь в її обговоренні та оновленні. Аналіз матриці відповідності свідчить про повне забезпечення ПРН. Структура ОНП передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії шляхом вибору аспірантами керівника, теми дисертаційної роботи, навчальних дисциплін. На сайті ЗВО розміщені силабуси всіх освітніх компонентів з пакетом інформаційних документів до них. Формулюючи тему наукового дослідження, за допомогою Репозитарію аспірант може провести аналіз дисертацій, які захищені у Спеціалізованій вченій раді ЗВО. ОНП забезпечує набуття аспірантами соціальних навичок та навичок викладацької майстерності. Контрольні заходи, критерії їх оцінювання, процедури оскарження результатів навчання, вирішення конфліктних ситуацій та випадків корупції є чіткими, зрозумілими і заздалегідь оприлюдненими. Упроваджено дистанційне навчання, підтримується інклюзивна освіта. Створені належні умови для реалізації безпечного освітнього середовища, проведення освітньої, організаційної та інших форм підтримки здобувачів вищої освіти. Наявна потужна матеріально-технічна база ЗВО забезпечує необхідні можливості для досягнення цілей і ПРН ОНП. Поповнення МТБ відбувається у тому числі і за рахунок грантів та позабюджетних коштів. ОНП забезпечує потужний професорсько-викладацький кадровий склад, який відповідає ліцензійним умовам, включаючи дотичність напрямків наукових досліджень до дисциплін, що викладаються, підвищення кваліфікації, стажування. В ЗВО налагоджена співпраця з вітчизняними та зарубіжними установами, створена та функціонує рейтингова система оцінювання викладачів, практикується їх преміювання. Працює програма матеріального заохочення та придбання житла для молодих науковців. Наукові керівники аспірантів є керівниками та відповідальними виконавцями науково-дослідницьких проєктів, до яких в якості виконавців активно залучені здобувачі. Темі всіх дисертаційних робіт аспірантів відповідають напрямам наукової діяльності їх керівників. Публікаційна активність викладачів, керівників та аспірантів, їх участь у дослідницьких проєктах знаходяться на дуже високому рівні. Наявний кадровий потенціал дозволяє забезпечити створення разових вчених рад на базі закладу для проведення захисту дисертацій за новими PhD-програмами. В ЗВО функціонує група із забезпечення якості організації освітнього процесу, включаючи здобувачів і роботодавців, яка забезпечує функціонування та удосконалення ВСЗЯВО. Стандарти, процедури і політика дотримання академічної доброчесності є чіткими та зрозумілими для всіх учасників освітнього процесу. Здійснюється перевірка наукових робіт на плагіат із використанням безкоштовних програм, проводиться моніторинг готовності дисертаційних робіт здобувачів.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Рекомендовано продовжити вдосконалення ОНП щодо змісту і структури освітніх компонентів, які формують набуття аспірантами навичок викладацької майстерності, зокрема ввести до обов'язкових компонентів навчальну дисципліну «Педагогіка вищої школи» та педагогічну практику; привести навчальне навантаження за різними освітніми компонентами до приблизно однакового відсотка аудиторних занять; удосконалити графік навчального процесу, який наразі не передбачає тижнів, відведених на сесії, проміжні атестації та підсумкову атестацію аспірантів. Рекомендовано розробити і впровадити на ОНП форми індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи аспіранта, чого потребують сучасні вимоги до рівня PhD. Рекомендовано вдосконалити програми фахового вступного випробування та вступного іспиту з філософії з тим, щоб вступники розуміли структуру білету, кількість у ньому питань, наявність практичного завдання, критерії оцінювання кожного окремого питання чи завдання та формування загальної оцінки зі вступного випробування. Рекомендовано посилити процес популяризації академічної доброчесності через збільшення кількості тренінгів і круглих столів, залучення здобувачів і співробітників до проєктів із академічної доброчесності в Україні та/або за кордоном тощо.

Рекомендовано залучати роботодавців до аудиторних занять за ОНП на постійній основі, а не лише у рамках неформальної освіти у вигляді окремих тематичних лекцій, круглих столів, екскурсій тощо. Рекомендовано розробити «Положення про рейтингову систему оцінювання науково-педагогічних працівників та структурних підрозділів». Рекомендовано посилити інформування здобувачів щодо можливостей зарахування результатів неформальної освіти, різних методів навчання та викладання, методів розвитку креативності, критичного мислення тощо. Рекомендовано проводити періодичний перегляд силабусів і робочих програм навчальних дисциплін, що викладаються на ОНП з урахуванням трансферу агротехнологій та тенденцій розвитку аграрної науки; продовжити розробку мультимедійного супроводження лекційних і практичних занять; розширити базу програмних і методичних матеріалів дистанційного навчання; ширше використовувати можливості бібліотеки в застосуванні електронних ресурсів. Рекомендовано на сайті ЗВО розміщувати інформацію щодо пропозицій стейкхолдерів по удосконаленню ОНП та висвітлювати прийняті рішення; покращити поточну інформованість здобувачів освіти з боку відділу аспірантури (розклади занять, зміни в їх проведенні, навчання в умовах карантину тощо). Рекомендовано активізувати процес залучення аспірантів до програм академічної мобільності, участі в міжнародних програмах, проектах та інших заходах в напрямку інтернаціоналізації діяльності. Рекомендовано врегулювати процедуру перевірки наукових робіт на плагіат, використовуючи програму «Unicheck» або інші програми, рекомендовані МОН України, а також створити фахові комісії для аналізу результатів перевірки на плагіат комп'ютерними програмами.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Цілі освітньо-наукової програми мають чітке формулювання, спрямовані на процеси наукового вирішення сучасних проблем розвитку галузі аграрного виробництва та відповідають «Статуту Державної установи Інституту зернових культур НААН України», затвердженого Президентом НААН, академіком Я. М. Гадзало 08 листопада 2016 р. (<https://www.institut-zerna.com/files/docs/statutFR12.pdf>), та «Стратегії розвитку Державної установи Інституту зернових культур НААН України на період 2020–2025 рр.», затвердженої Вченою радою ДУ ІЗК НААН України 29 липня 2019 р. (протокол № 12) (<https://tinyurl.com/y6zws9jw>).

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

У процедурі розробки та оновлення ОНП реалізовано принцип циклічності моніторингу та внесення змін з урахуванням потреб зацікавлених стейкхолдерів. Під час внесення змін в ОНП було враховано рекомендації робочої групи із забезпечення якості організації освітнього процесу в аспірантурі ДУ ІЗК НААН України (протокол № 1 від 02 липня 2019 р. <http://surl.li/eizm>, протокол № 3 від 26 липня 2019 р. <http://surl.li/eizn>, протокол № 4 від 05 серпня 2019 р. <http://surl.li/eizp>, протокол № 5 від 17 вересня 2019 р. <http://surl.li/eizs>, протокол № 6 від 08 жовтня 2019 р. <http://surl.li/ejaj>). Деякі пропозиції було внесено після затвердження ОНП 2019 р., що свідчить про постійне удосконалення ОНП. З метою отримання пропозицій щодо удосконалення ОНП проводяться анкетування: анкета-опитування аспірантів, що навчаються за ОНП (<http://surl.li/ejan>; <https://tinyurl.com/y43guryv>), анкета-опитування аспірантів щодо оцінювання задоволеності навчанням в аспірантурі (<https://tinyurl.com/yx07bkrn>; <https://tinyurl.com/y2ou3ze4>), анкета-опитування роботодавців щодо якості підготовки аспірантів (<https://tinyurl.com/y4abe464>). Результати опитування аспірантів (<https://tinyurl.com/y2sn6qtu>) розглядалися на засіданні робочої групи із забезпечення якості організації освітнього процесу в аспірантурі ДУ ІЗК НААН України (протокол № 5 від 02 березня 2020 р. <https://tinyurl.com/y2yutr2l>). До акредитаційної справи ОНП додано 3 рецензії-відгука від директора Інституту сільського господарства Степу НААН Семеняки І. М., директора Донецької ДСДС НААН України Вінюкова О. О., директора Розівської дослідної станції ДУ ІЗК НААН України Кротінова І. В. та 2 рецензії від голови науково-виробничого ФГ «КОМПАНІЯ МАІС» Борисова В. М. і декана агрономічного факультету Дніпровського державного аграрно-економічного університету МОН України Мицика О. О. Здобувачі, академічна спільнота і роботодавці добре проінформовані щодо ОНП, зацікавлені у співпраці та підтримують доцільність її впровадження.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

ОНП є актуальною щодо потреб ринку праці, галузевого та регіонального контексту. В Україні, як і зокрема в її південному регіоні, існує великий попит на висококваліфікованих фахівців з науково-дослідницької та освітньої діяльності в аграрному секторі, і особливо за сучасних умов змін клімату на глобальному рівні. У ході перегляду та вдосконалення ОНП було враховано досвід підготовки докторів філософії у провідних ЗВО України, зокрема у Харківському НАУ ім. В. В. Докучаєва, Національному університеті біоресурсів і природокористування України, Білоцерківському НАУ. Також було враховано досвід іноземних освітніх програм, а саме Аграрного університету ім. Гуго Коллонтая у м. Краків та Санкт-Петербурзького державного аграрного університету. Під час вивчення освітніх програм зазначених ЗВО було збільшено кількість вибіркових компонентів, зокрема до навчального плану 2019 р. було введено низку нових навчальних дисциплін: за науковим напрямом «Біотехнологія, селекція і насінництво» – «Клітинно-інженерні та молекулярно-генетичні біотехнології с.-г. рослин», «Адаптивна селекція зернових с.-г. культур», «Сучасні технології та нормативно-правова база насінництва»; за напрямом «Загальне землеробство» – «Адаптивне землеробство в умовах трансформації агросистем», «Смарт-методи управління родючістю ґрунтів» і «Регулювання шкодочинності бур'янів в біотехногенних системах»; за напрямом «Рослинництво» – «Агротехнологічні принципи підвищення продуктивності кукурудзи й сорго», «Агробіологічні особливості формування врожайності зернобобових с.-г. культур» і «Агроекологічні заходи вирощування зернових колосових культур» (<https://tinyurl.com/ybjr4sc>).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

ОНП включає всі необхідні компоненти відповідно до 9 рівня Національної рамки кваліфікацій України, за допомогою яких забезпечує можливість досягнення всіх програмних результатів навчання. Разом з цим для набуття здобувачами вищої освіти навичок викладацької майстерності рекомендовано ввести до обов'язкових компонентів навчальну дисципліну «Педагогіка вищої школи» та педагогічну практику.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

ОНП «Агрономія» має чітко сформовані цілі, що відповідають місії та стратегії розвитку ДУ ІЗК НААН України, враховує тенденції розвитку спеціальності, ринку праці, галузевий та регіональний контексти. Запроваджено механізм систематичного оновлення ОНП з урахуванням потреб здобувачів вищої освіти, академічної спільноти та роботодавців. ОНП включає всі необхідні компоненти відповідно до 9 рівня Національної рамки кваліфікацій України, за допомогою яких забезпечує можливість досягнення всіх програмних результатів навчання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Рекомендовано продовжити вдосконалення ОНП щодо змісту і структури освітніх компонентів, які формують набуття здобувачами вищої освіти навичок викладацької майстерності, зокрема ввести до обов'язкових компонентів навчальну дисципліну «Педагогіка вищої школи» та педагогічну практику.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОНП загалом відповідає Критерію 1. Зокрема до формування, перегляду і оновлення ОНП залучені всі стейкхолдери; цілі ОНП узгоджені зі Статутом і стратегіями розвитку ЗВО; враховано регіональний і галузевий контекст; ОНП включає всі необхідні компоненти відповідно до 9 рівня НРК і забезпечує можливість досягнення всіх ПРН. Виявлені недоліки не є суттєвими і критичним чином на освітньо-науковий процес не впливають.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Загальний обсяг освітньої складової ОНП, затвердженої 25.04.2016 р. (протокол засідання Вченої ради № 6), складає 34 кредити ЄКТС, з них 16 кредитів (47%) на вибір здобувачів вищої освіти. Загальний обсяг освітньої складової ОНП, затвердженої 16.09.2019 р. (протокол засідання Вченої ради № 14), так само складає 34 кредити ЄКТС, з них 15 кредитів (44%) на вибір здобувачів вищої освіти. Кількість кредитів відповідає ЗУ «Про вищу освіту», Постанові КМУ від 23.03.2016 р. № 261 про затвердження «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах); Методичним рекомендаціям щодо розроблення стандартів вищої освіти, затвердженим наказом МОН 01.06.2016 № 600». Стандарт вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 201 «Агрономія» відсутній.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОНП 2016 р. включає 12 освітніх компонентів, з них 4 обов'язкових і 8 вибіркових (по 2 навчальних дисципліни на кожен науковий напрям – загальне землеробство; селекція і насінництво; біотехнологія; рослинництво). ОНП 2019 р. включає 13 освітніх компонентів, з них 4 обов'язкових і 9 вибіркових (по 3 навчальних дисципліни на кожен науковий напрям – біотехнологія, селекція і насінництво; загальне землеробство; рослинництво). Загалом освітні компоненти об'єднані в чітку структуру та логічно взаємопов'язані. Аналіз матриці відповідності свідчить про забезпечення програмних результатів навчання як обов'язковими, так і вибірковими компонентами освітньої програми.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОНП повною мірою відповідає предметній області спеціальності 201 «Агрономія». Відповідно до предметної області об'єктами вивчення є: теоретичні і практичні проблеми найраціональнішого використання орних земель та агроландшафтів, методи та прийоми покращення родючості ґрунтів, збільшення врожайності с.-г. культур, підтримання стабільності агроєкосистем; особливості реакції нових сортів, гібридів культурних рослин на дію біотичних, абіотичних та антропогенних факторів середовища; сортові технології вирощування стабільно високих урожаїв якісної продукції; методи вихідного матеріалу сортів і гібридів польових с.-г. рослин, методи їх відтворення та технології виробництва насіння; інтенсивні технології вирощування с.-г. культур тощо. ОНП спрямована на набуття здобувачами вищої освіти концептуальних та методологічних знань в аграрній галузі; вмінь та навичок, потрібних для оперативного розв'язання нагальних проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій; навичок розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики; знань із започаткування, планування, реалізації та корегування послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності; навичок генерування нових та комплексних ідей; навичок вільного спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань з науковою спільнотою і суспільством в цілому, використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях та здатності до безперервного саморозвитку та самовдосконалення. Аналіз на відповідність предметній області спеціальності свідчить, що перелік обов'язкових і вибіркових компонентів ОНП дозволяє здобувачеві вищої освіти набутти компетентностей та досягти результатів навчання у відповідності до вимог Національної рамки кваліфікацій для третього рівня вищої освіти.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Індивідуальна освітня траєкторія здобувачів ДУ ІЗК НААН України реалізується через індивідуальний план виконання ОНП підготовки доктора філософії, який відповідно до освітньої складової містить перелік та обсяг обов'язкових та вибіркових навчальних дисциплін, послідовність їх вивчення та форми контролю. Процес вибору наукового напрямку (біотехнологія, селекція і насінництво; загальне землеробство; рослинництво) і навчальних дисциплін здійснюється відповідно до п. 6 «Положення про організацію освітнього процесу здобувачів ступеня доктора філософії при ДУ Інститут зернових культур НААН України за спеціальністю 201 «Агрономія»» (<https://tinyurl.com/y27aq3ez>). На сайті ДУ ІЗК НААН України здобувачі вищої освіти можуть ознайомитись з

силабусами навчальних дисциплін, що формують універсальні навички дослідника (<https://tinyurl.com/y6ze7nvd>); силабусами навчальних дисциплін, що формують загальнонаукові та мовні компетентності (<https://tinyurl.com/yuxhph2z>); з переліком дисциплін вільного вибору (<https://tinyurl.com/yxltfvvx>); з силабусами вибіркових дисциплін (<https://tinyurl.com/yxarovkx>). Силабуси всіх освітніх компонентів забезпечені навчальними посібниками або конспектами лекцій, методичними рекомендаціями до практичних занять та самостійної роботи. Кожен науковий напрям вибіркової складової включає 3 дисципліни загальним обсягом 15 кредитів ЄКТС (450 год.), що складає 44% від освітньої складової ОНП. Усі вибіркові компоненти є рівнозначними щодо аудиторного навантаження (20 год. лекцій і 20 год. практичних занять), самостійної роботи (110 год.) та форми контрольного заходу (залік). Стосовно наукової складової індивідуальний план виконання ОНП підготовки доктора філософії визначає зміст, строки виконання і обсяг наукових робіт, а також запланований термін захисту дисертації впродовж строку підготовки в аспірантурі. Здобувачам вищої освіти забезпечена можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії також за рахунок вибору наукового керівника та теми дисертаційного дослідження, яка формується в межах напрямів наукових досліджень за спеціальністю 201 «Агрономія» відповідно до Програм наукових досліджень ДУ ІЗК НААН України (<https://tinyurl.com/y29ljvka>). Формулюючи тему дисертаційного дослідження, аспірант може провести аналіз дисертацій, які захищені у Спеціалізованій вченій раді ЗВО, в обраній ним предметній галузі дослідження, скориставшись Репозитарієм (<https://tinyurl.com/y4uyt8v9>). Експертною групою було з'ясовано, що кожен здобувач має єдиний документ «Індивідуальний план виконання ОНП підготовки доктора філософії», який поєднує освітню (<https://tinyurl.com/y33ugyed>; <https://tinyurl.com/yu5ujw8h>) та наукову (<https://tinyurl.com/y33ugyed>; <https://tinyurl.com/yu5ujw8h>) складові. Тому рекомендовано розробити і впровадити на ОНП форми індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи аспіранта, чого потребують сучасні вимоги до рівня PhD.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Набуття аспірантами навичок викладацької майстерності забезпечують обов'язкові дисципліни «Методологія дослідження та організація підготовки дисертаційної роботи» (модуль «Теорія педагогічного процесу у вищій школі»), «Сучасне с.-г. виробництво, стан та перспективи», а також частково вибіркові дисципліни. Окремі елементи робочих програм дисциплін охоплюють основи теорії і практики педагогіки вищої школи, принципи і методи навчання в умовах фахової підготовки і становлення сучасного фахівця аграрної сфери. Розвитку викладацької майстерності сприяють щорічні виступи аспірантів за результатами дослідницької роботи на засіданнях НМР, представлення польових дослідів, виступи на Днях поля і дослідних станціях ЗВО, конференціях, семінарах, тренінгах, круглих столах, майстер-класах, зустрічах з вітчизняними та зарубіжними науковцями. Аспіранти залучені до проведення екскурсій та практик, демонстрацій і консультацій з методик наукових досліджень для студентів ВНЗ та учнів, що закріплює навички викладацької майстерності і підтверджується договором про надання консультаційних послуг з ТОВ «Сади Донбасу» (<https://tinyurl.com/y6tzamha>), запитом на організацію екскурсії від КЗО «Дніпропетровський обласний медичний ліцей-інтернат «Дніпро» (<https://tinyurl.com/y5zkwk4y>), договорами про проведення практики студентів з ДВНЗ «УДХТУ» (<https://tinyurl.com/y6kqlx9u>) та з ДУ Інститут сільського господарства степової зони НААН (<https://tinyurl.com/yu6ryh4o>), угодою про проведення практики здобувачів ВО з ДНУ ім. О. Гончара (<https://tinyurl.com/y6xwzfy8>). Педагогічна практика регламентується «Положенням про педагогічну практику аспірантів» (<https://tinyurl.com/yusuv3b8>) і здійснюється шляхом проведення факультативних занять відповідно до затвердженої програми (<https://tinyurl.com/yxuskbvo>). Підставою для проведення практики є Наказ директора ЗВО (<https://tinyurl.com/y2d4ue6b>). З метою набуття навичок викладацької майстерності аспіранти четвертого року навчання проводять практичні заняття, лекції чи їх фрагменти на факультативних заняттях з аспірантами 1–3 років навчання або студентами навчальних закладів за домовленістю (<https://tinyurl.com/yxjmqxc>). Аспірант самостійно може вибрати місце проходження практики, попередньо узгодивши варіанти з керівником. Разом з цим для набуття здобувачами вищої освіти навичок викладацької майстерності рекомендовано навчальну дисципліну «Педагогіка вищої школи» та педагогічну практику ввести до обов'язкових компонентів.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Аналіз ОНП у цілому і матриці відповідності, зокрема, свідчить, що ОНП передбачає набуття здобувачами вищої освіти необхідних соціальних навичок (soft skills), що забезпечується такими обов'язковими освітніми компонентами, як «Філософія», «Іноземна мова за професійним спрямуванням», «Сучасне сільськогосподарське виробництво, стан та перспективи», «Методологія дослідження та організація підготовки дисертаційної роботи» загальним обсягом 19 кредитів ЄКТС. Зазначені освітні компоненти забезпечують набуття здобувачами вищої освіти вміння оперативно приймати обґрунтовані рішення, формують стресостійкість, розвивають здібності до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та генерування інноваційних ідей. Аспіранти ДУ ІЗК НААН України приймають активну участь в організації і проведенні наукових заходів, презентують результати своїх наукових досліджень під час виступів на конференціях, обговорюють результати наукової діяльності під час круглих столів тощо (<https://tinyurl.com/y3dfdg3h>). Інтерв'ювання показало, що здобувачі вищої освіти ДУ ІЗК НААН України здатні до комунікації, сприйняття, формулювання та передавання інформації, здійснення ефективного й результативного ділового спілкування.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній. Компетентності і програмні результати навчання сформовано згідно 9-го рівня Національної рамки кваліфікацій України.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз навчального плану та результатів зустрічі зі здобувачами вищої освіти свідчить про достатній для досягнення цілей та програмних результатів навчання обсяг аудиторної та самостійної роботи за всіма освітніми компонентами. В ДУ ІЗК НААН України проводиться опитування здобувачів вищої освіти щодо задоволеності рівнем аудиторного навантаження та кількістю часу, відведеного для самостійної роботи з навчальних дисциплін. Результати анкетування (<https://tinyurl.com/y5x3kaax>; <https://tinyurl.com/y3olpm3e>) та співбесіди експертної групи зі здобувачами підтверджують задоволеність аспірантів. Аудиторне навантаження відповідно до навчального плану 2019 р. у першому семестрі складає 8,7 год., у другому – 6,3 год., у третьому – 2,7 год. на тиждень. Разом з тим аналіз навчального плану показав нерівномірний розподіл аудиторної та самостійної роботи у розрізі різних освітніх компонентів. Так, відсоток аудиторної роботи від загального обсягу навчального навантаження за різними освітніми компонентами коливається в межах від 26,7% по вибіркових дисциплінах до 44,4% по обов'язковій дисципліні «Сучасне с.-г. виробництво, стан та перспективи». Експертною групою було виявлено, що графік навчального процесу не передбачає тижнів, відведених на сесії, проміжні атестації та підсумкову атестацію здобувачів вищої освіти. Він містить лише 4 складові: вступні випробування, навчальну роботу, наукову роботу та канікули. Також у навчальному плані 2019 р. були припущені технічні помилки під час підрахунку підсумкового рядку «Разом за ОС», що доцільно врахувати під час удосконалення ОНП.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Дуальна форма набуття освіти передбачає поєднання навчання здобувачів у закладах освіти з навчанням на робочих місцях на підприємствах, в установах та організаціях. Більшість здобувачів вищої освіти ДУ ІЗК НААН України, в саме Астахова Я. В., Безусідня Ю. В., Друмова О. М., Завалипич Н. О., Затишняк О. В., Каніболодський О. Ю., Ковальов Д. В., Купріченков Д. С., Лазарев Є. В., Неклеса Є. М., Свініцька М. В., Свініцький Л. М., Семенов С. С., Хіміч М. С., Хижняк А. А., Швець Н. В., які навчаються за кошти державного бюджету, набувають практичного досвіду за умов працевлаштування у відповідних відділах (лабораторіях) ДУ ІЗК НААН України за профілем підготовки дисертаційної роботи, тобто поєднують навчання в аспірантурі з роботою в установі. Відповідним чином вони залучені до підготовки та проведення програм наукових досліджень за основними напрямками діяльності ЗВО, створення наукомісткої продукції за рахунок нових технологічних прийомів вирощування сільськогосподарських культур і впровадження інноваційних систем і комплексів у землеробстві.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Зміст ОНП відповідає предметній області спеціальності 201 «Агрономія». Аналіз матриці відповідності свідчить про повне забезпечення програмних результатів навчання як обов'язковими, так і вибірковими компонентами освітньої програми. Структура ОНП передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, здобувачі мають можливість ознайомитися з переліком вибіркових освітніх компонентів на сайті ЗВО та зробити свій вибір. Для здобувачів розроблено силабуси всіх освітніх компонентів з навчальними посібниками або конспектами лекцій, методичними рекомендаціями до практичних занять та самостійної роботи. Формулюючи тему дисертаційного дослідження, аспірант може провести аналіз дисертацій, які захищені у Спеціалізованій вченій раді ДУ ІЗК НААН України, в обраній ним предметній галузі дослідження, скориставшись Репозитарієм. ОНП націлена на здобуття компетентностей, які сприяють подальшій науково-викладацькій діяльності здобувачів вищої освіти, про що свідчить проходження ними педагогічної практики. ОНП передбачає набуття здобувачами вищої освіти необхідних соціальних навичок, що забезпечується відповідними освітніми компонентами. Аспіранти приймають активну участь в організації і проведенні наукових і культурних заходів, що формує в них організаторські і соціальні навички.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Рекомендовано привести навчальне навантаження за різними освітніми компонентами до приблизно однакового відсотка аудиторних занять. Удосконалити графік навчального процесу, який наразі не передбачає тижнів, відведених на сесії, проміжні атестації та підсумкову атестацію здобувачів вищої освіти. Для набуття аспірантами навичок викладацької майстерності рекомендовано до обов'язкових компонентів ввести навчальну дисципліну «Педагогіка вищої школи» та педагогічну практику. Рекомендовано розробити і впровадити на ОНП форми індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи аспіранта, чого потребують сучасні вимоги до рівня PhD.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Зважаючи на наведені сильні сторони і позитивні практики, ОНП загалом відповідає Критерію 2 з незначними недоліками, що стосуються Підкритеріїв 2.4, 2.5, 2.8.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання за ОНП «Агрономія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти оприлюднені на офіційному веб-сайті: 2018 р. <https://tinyurl.com/yxn745kl>; 2019 р. <https://tinyurl.com/y4zf4abz>; 2020 р. <https://tinyurl.com/y5cgyq8c> (протокол № 19 від 13 грудня 2019 р.). До аспірантури на конкурсній основі приймаються особи, які здобули вищу освіту ступеня магістра (спеціаліста). Правила прийому достатньою мірою структуровані, викладені чітко і зрозуміло. Дискримінаційних обмежень чи привілеїв не виявлено.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Підставою для оголошення прийому для здобуття ступеня доктора філософії є ліцензія МОН України (Наказ № 816 від 08.07.2016 р.). До вступних випробувань допускаються особи, які мають ступінь магістра або ОКР спеціаліста та вчасно подали всі документи для вступу. Вступні випробування складаються з фахового вступного випробування (<https://tinyurl.com/y4zk72tw>); вступного іспиту з іноземної мови (<https://tinyurl.com/y3ntvs9l>); вступного іспиту з філософії (<https://tinyurl.com/y3mums6y>). Шкала оцінювання – 100-бальна. Одночасно експертною групою було з'ясовано, що програми фахового вступного випробування та вступного іспиту з філософії не висвітлюють структури білету, зокрема кількості питань, наявності практичного завдання, питомої частки питань у загальній оцінці. Вони містять перелік теоретичних питань, список рекомендованої літератури та загальні критерії оцінювання. Вступники, які набрали менше 60 балів, права участі в конкурсі позбавляються. Вступники, які мають міжнародні сертифікати з іноземної мови не нижче рівня B2 загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти або аналогічного рівня звільняються від складання вступного іспиту з іноземної мови, під час визначення результатів конкурсу сертифікати прирівнюються до результатів вступного іспиту з іноземної мови з найвищим балом. Вступникам, які вступають до аспірантури з іншої галузі знань (спеціальності), ніж та, яка зазначена в їх дипломі магістра (спеціаліста), за рішенням Приймальної комісії можуть бути призначені додаткові вступні випробування, які відбуваються після вступних іспитів. Додаткове вступне випробування має кваліфікаційний характер та оцінюється за двобальною шкалою – «склав/не склав». Якщо вступник не склав додаткового вступного випробування, він втрачає право брати участь у конкурсному відборі. Зарахування на загальних підставах відбувається за сумою балів, отриманих за вступні іспити та додаткові бали. Додаткові бали нараховуються за сертифікат з іноземної мови, що підтверджує рівні B1-C2; наукові публікації, патент або авторське свідоцтво; участь у конференціях з опублікуванням тези доповіді; одноосібну монографію або розділ у колективній монографії; рекомендацію Вченої ради до аспірантури; диплом магістра/спеціаліста з відзнакою; навчальні досягнення у ЗВО. Наказ про зарахування видається директором інституту на підставі рішення Приймальної комісії та листа-погодження з Президією НААН. На основі отриманої інформації можна зробити висновок про те, що правила прийому на навчання за ОНП «Агрономія» у цілому враховують особливості самої освітньої програми. Зміст фахового вступного випробування відповідає рівню компетентностей, потрібних для того, щоб розпочати навчання на ОНП.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання

кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та регулюються п. 10 «Положення про організацію освітнього процесу здобувачів ступеня доктора філософії при ДУ ІЗК НААН України за спеціальністю 201 – «Агрономія» (https://www.institut-zerna.com/education/docs/organiz_osvit_protces.pdf), у якому зазначається: «Навчання чи стажування в освітніх і наукових установах (у тому числі іноземних держав) може бути підставою для перерви у навчанні, якщо інше не передбачено міжнародними актами чи договорами між закладами вищої освіти в частині реалізації права на академічну мобільність (Постанова Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 р. № 579). Право на академічну мобільність може бути реалізоване на підставі міжнародних договорів, програм та проектів про співробітництво між ДУ ІЗК НААН та вітчизняною або іноземною науковою установою (ВНЗ), а також може бути реалізоване учасником освітнього процесу з власної ініціативи, підтриманої адміністрацією ДУ ІЗК НААН, на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів. Перезарахування дисциплін (кредитів, результатів навчання) після стажування в рамках академічної мобільності відбувається у порядку, встановленому Постановою Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 р. № 579 та Вченої ради ДУ ІЗК НААН». У галузі розширення можливостей здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії щодо індивідуальної освітньої траєкторії за реалізації програми академічної мобільності, укладено угоду з Інститутом олійних культур НААН України (http://www.institut-zerna.com/education/docs/ugoda_akadem_mobilnosti.pdf). На виконання умов цієї угоди визначені чіткі та зрозумілі правила реалізації освітніх компонентів, представлених в освітньо-наукових програмах за спеціальністю 201 «Агрономія» та визнання результатів навчання, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регламентується «Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та інформальній освіті при підготовці здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в ДУ Інститут зернових культур НААН України» (<https://tinyurl.com/uz3rtjpx9>). У п. 2 даного Положення зазначено: «Визнання результатів навчання у неформальній та інформальній освіті розповсюджується на обов'язкові та вибіркові дисципліни освітньо-наукової програми, які здобувач може обирати самостійно з переліку, що дає йому змогу вивчати те, чого він ще, на його думку, не знає. Аспірантура ДУ ІЗК НААН може визнати результати навчання у неформальній та інформальній освіті в обсязі не більше 50% від загального обсягу навчальних дисциплін освітньо-наукової програми». З порядком визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та інформальній освіті, здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії мають змогу ознайомитись на сайті інституту в розділі Освітній процес → Нормативно-правова база ДУ ІЗК НААН (<https://www.institut-zerna.com/education/legal-framework.htm>). Під час проведення фокус-груп здобувачі проявили обізнаність щодо основних регулятивних положень і процедури визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому на навчання за ОНП «Агрономія» та визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, регламентуються низкою положень, які представлені на офіційному веб-сайті ЗВО. Процедури вступу є чіткими та зрозумілими, враховують особливості ОНП, що підтверджено в ході бесіди зі здобувачами, викладачами та науковими керівниками здобувачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Рекомендовано вдосконалити програми фахового вступного випробування та вступного іспиту з філософії з тим, щоб вступники розуміли структуру білету, кількість у ньому питань, наявність практичного завдання, критерії оцінювання кожного окремого питання чи завдання та формування загальної оцінки зі вступного випробування.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ОНП «Агрономія» за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти загалом відповідає Критерію 3 з невеликими, що не є суттєвими.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Досягнення заявлених в ОНП цілей та ПРН забезпечується завдяки поєднанню в освітньо-науковому процесі різноманітних форм і методів навчання: пояснювально-ілюстративного методу із використанням мультимедійного обладнання, проблемного методу із проведенням дискусій, частково-пошукового, дослідницького та інших. Здобувачі працюють із сучасними інформаційними технологіями: електронні бази даних MaizeGDB, програми статистичної обробки даних Structure і Tassel. Практичні заняття передбачають опанування процесу підготовки статей до видань Scopus/Web of Science, процедури отримання патенту, організації наукових експериментів в агрономії тощо. Частина занять проводиться англійською мовою (викладач Т. М. Сатарова). Використання різних форм і методів навчання підтверджується аналізом силабусів дисциплін та їх навчально-методичного забезпечення (<https://cutt.ly/gdTfurz>), а також результатами проведення фокус-груп із усіма учасниками освітньо-наукового процесу. Освітньо-науковий процес відповідає вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. «Положення про організацію освітнього процесу здобувачів ступеня доктора філософії» регламентує порядок вільного вибору дисциплін і можливість організування навчання за індивідуальним графіком (https://www.institut-zerna.com/education/docs/organiz_osvit_protces.pdf). На веб-сайті ДУ ІЗК НААН у вільному доступі представлено інформацію про індивідуальну освітню траєкторію (<https://www.institut-zerna.com/education/traektoriya.htm>), порядок вільного вибору дисциплін (<https://cutt.ly/sdTdCkD>) та силабуси до них із анотаціями і навчально-методичним комплексом (<https://cutt.ly/gdTfurz>). Під час фокус-груп здобувачі підтвердили можливість вільного вибору дисциплін та виявили обізнаність щодо процедури вибору. У ході проведення фокус-груп також було з'ясовано про наявність практики «вільного слухача». За бажанням здобувачі можуть на безоплатній основі додатково відвідувати разом із іншими групами усі заняття, не обмежуючись встановленою кількістю кредитів. З метою визначення якості викладання ДУ ІЗК НААН проводить анкетування здобувачів. Результати анкетування розміщені у вільному доступі на веб-сайті закладу (<https://cutt.ly/6dAOXbK>). Під час фокус-груп здобувачі повідомили, що анкетування проводиться на постійній основі кожного навчального семестру. Аналіз результатів анкетування та фокус-груп свідчать про задоволеність рівнем викладання здобувачами.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

На веб-сайті ДУ ІЗК НААН у вільному доступі розміщено текст ОНП (<https://cutt.ly/cdTl9G3>) і навчальний план (<https://cutt.ly/mdTzeWO>), які містять інформацію про цілі, ПРН, ЗК, ФК, ОК і ВК за ОНП. У силабусах представлена повна інформація про критерії оцінювання, мету і цілі кожної дисципліни, форми навчання і проведення контрольних заходів тощо. Додатково до силабусів додаються методичні рекомендації до практичних занять і самостійної роботи, конспекти лекцій в електронному вигляді, навчальні посібники та інші навчальні матеріали. Для зручності здобувачів силабуси дисциплін поділені за блоками фахових компетентностей (<https://cutt.ly/xdTbSwv>), універсальних навичок дослідника (<https://cutt.ly/cdTbC75>), загальнонаукових та мовних компетентностей (<https://cutt.ly/UdTb9Ei>). Учасники фокус-груп повідомили про наявність інформування здобувачів про критерії оцінювання та інші складові освітньо-наукового процесу у рамках окремих дисциплін НПП, представниками адміністрації та відповідальних структурних підрозділів.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

ДУ ІЗК НААН забезпечує комплексну підготовку аспіранта до науково-дослідницької діяльності за спеціальністю 201 «Агрономія». ОНП передбачає навчання здобувачів математичній обробці результатів дослідження, оформленню статей, створенню академічного профілю, роботі із базами Scopus/Web of Science, патентним дослідженням, грантовому пошуку (<https://cutt.ly/cdTbC75>). Основна увага у дисциплінах за ОНП приділена науковим дослідженням у галузі аграрних наук: складання схем сівозмін і систем обробки ґрунту, ротацийних таблиць, розробка практичних прийомів боротьби із бур'янами, регламентів застосування добрив, опанування методики визначення якості зерна тощо (<https://cutt.ly/xdTbSwv>). Заняття проходять у комп'ютерних класах, лабораторіях із сучасним обладнанням: мікроскопи, спектрофотометр тощо.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Представники групи забезпечення спеціальності та викладачі постійно проходять стажування на базі міжнародних освітніх і наукових установ: Хейлунцзянська академія сільськогосподарських наук, Китай (В. Ю. Черчель, Т. М. Сатарова); Станція дослідження якості насіння, ПАР (В. Ю. Черчель, Б. В. Дзюбецький); Інститут селекції та акліматизації рослин, Польща (В. Ю. Черчель, А. Д. Гирка). Викладачі переймають досвід практичної роботи у галузі на базі профільних аграрних підприємств України і світу: ТНК у сфері біотехнології рослин «Monsanto Company», США (В. Ю. Черчель); ПАТ «Комбінат Придніпровський, Україна (Т. М. Сатарова). Викладачі також проходять стажування у провідних вітчизняних освітньо-наукових установах: Південний біотехнологічний центр рослинництва НААН (Т. М. Сатарова); Інститут розведення і генетики тварин імені М. В. Зубця НААН (О. В. Денисюк); ДНУ «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації» (О. В. Денисюк); НУБіП України (А. Д. Гирка); Дніпровський державний аграрно-економічний університет (О. Л. Гайдаш) та ін. Наявність співпраці і проходження стажувань на базі як вітчизняних, так і закордонних освітньо-наукових та аграрних підприємств дозволяє викладачам набувати досвіду для оновлення ОНП відповідно до сучасних досягнень у галузі аграрних наук.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Співробітники і здобувачі ДУ ІЗК НААН беруть участь у стажуваннях, конференціях та інших освітньо-наукових заходах у різних країнах світу: Китай (здобувачі: Є. В. Лазарев і О. В. Затишняк; викладачі: Т. М. Сатарова, В. Ю. Черчель); США (В. Ю. Черчель); ПАР (Б. В. Дзюбецький), Польща (В. Ю. Черчель, А. Д. Гирка). Детальна характеристика стажувань наведена вище (Критерій 4, Підкритерій 4). Співпраця із зарубіжними установами реалізується на основі договорів із ТНК у сфері біотехнології рослин «Monsanto Company», США (<https://cutt.ly/OdU1nvC>); ТНК «Caussade Semences Group», Франція (<https://cutt.ly/odUoOI6>); а також іншими освітньо-науковими установами і аграрними підприємствами світу. НПП беруть активну участь у міжнародних дослідженнях: В. Ю. Черчель (програма екологічного сорто випробування, сумісно з Італією і Францією); В. Ю. Черчель і Дзюбецький Б. В. (програма екологічного сорто випробування 235 гібридів ФАО спільно з компанією Голден Вест, Греція; програма екологічного сорто випробування спільно з ТОВ «Монсанто Україна», США; програма селекційних досліджень із компанією Адванта, США); Т. М. Сатарова (виконання програми «Аналіз одонуклеотидного поліморфізму ДНК в селекційному матеріалі кукурудзи» спільно з Bio Diagnostics Inc, США); В. М. Судак, К. В. Деркач (НДР із зменшення пестицидного навантаження на агросистеми, спільний Українсько-Китайський проект) тощо. Здобувачі також залучені до виконання міжнародних проектів: Є. В. Лазарев і О. В. Затишняк (НДР із зменшення пестицидного навантаження на агросистеми, спільний Українсько-Китайський проект); Є. В. Лазарев, М. О. Хіміч і О. Ю. Каніболодський (міжнародне наукове співробітництво з компанією «GoldenWestSeedHellas АЕВЕ», Греція та Болгарія). Усі учасники освітньо-наукового процесу мають безкоштовний доступ до міжнародних наукометричних баз Scopus та WebofScience (<https://cutt.ly/odU4VYm>). У ході проведення фокус-груп ЕГ встановлено, що частина викладачів володіє англійською мовою на рівні, достатньому для викладання і співпраці із представниками міжнародної наукової спільноти (Т. М. Сатарова – викладання частини занять англійською мовою і стажування в Оксфорді, Великобританія; А. Д. Гирка – сертифікат рівня B2). Представники адміністрації повідомили про плани щодо впровадження безкоштовних курсів з іноземної мови для здобувачів і співробітників.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Використання в освітньо-науковому процесі різних форм і методів навчання (заняття у лабораторіях і комп'ютерних класах, наукові дискусії, використання мультимедійної техніки, робота з базами наукометричних даних тощо). Співпраця із зарубіжними освітньо-науковими установами та аграрними підприємствами, зокрема проходження стажувань і участь у конференціях (Китай, США, Польща, ПАР, Великобританія тощо). Розміщення на веб-сайті закладу силабусів із методичними рекомендаціями і навчальними посібниками або конспектами лекцій до кожної дисципліни. Включення у програми ОК і ВК математичних методів обробки результатів дослідження, інформаційних технологій, процедур патентних досліджень і підготовки якісних наукових статей тощо.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Рекомендовано активізувати процес залучення здобувачів вищої освіти до програм міжнародної академічної мобільності, яка наразі характеризується невисокою ефективністю – міжнародне стажування (у Китаї) проходили тільки 2 здобувача.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ДУ ІЗК НААН забезпечує високий рівень освітньо-наукового процесу за ОНП, що чітко регламентується внутрішніми положеннями і національними нормативно-правовими актами. Освітньо-науковий процес реалізується із використанням матеріально-технічної бази закладу: лабораторій, комп'ютерного класу, дослідних полів, наукової бібліотеки та сучасного обладнання (мікроскоп, спектрофотометр, системи для точного землеробства тощо). Заклад створює можливості для академічної мобільності та інтернаціоналізації освітньо-наукового процесу завдяки співпраці з установами Китаю, США, Польщі, ПАР та інших країн. Викладачі постійно проходять стажування у зазначених країнах і наукових установах НААН України, оновлюючи зміст ОНП відповідно до кращих світових практик. На веб-сайті ЗВО розміщені силабуси із навчально-методичним комплексом, нормативні положення та інша необхідна інформація для здобувачів щодо освітньо-наукового процесу. Наявні недоліки критичним чином не впливають на освітньо-науковий процес, а заклад демонструє готовність оптимізувати процес інтернаціоналізації. Враховуючи наведене, Критерій 4 відповідає рівню В.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу здобувачів ступеня доктора філософії» (https://www.institut-zerna.com/education/docs/organiz_osvit_protces.pdf) формами контрольних заходів є атестація, поточний і підсумковий контроль. Критерії контрольних заходів є чіткими і зрозумілими, повністю відповідають національній шкалі оцінювання і шкалі ECTS, прописані у силабусі кожної дисципліни та додатково повідомляються здобувачам на початку навчального семестру.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти для третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 201 "Агрономія" відсутній. Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу здобувачів ступеня доктора філософії» (https://www.institut-zerna.com/education/docs/organiz_osvit_protces.pdf), проміжна атестація здобувачів здійснюється на засіданнях науково-методичної ради ДУ ІЗК НААН. Стан готовності дисертації здобувача визначає науковий керівник (Завалипінч Наталя Олександрівна – 100%, Астахова Яніна Владиславівна – 100%, Друмova Олена Миколаївна – 85%, Швець Наталія Володимирівна – 100%, Неклеса Євген Миколайович – 70%, Ковальов Денис Володимирович – 100%). Для атестації у вигляді захисту дисертації створюється разова вчена рада. Під час фокус-груп ЕГ встановлено, що ДУ ІЗК НААН проводить щорічну проміжну атестацію здобувачів за підсумками кожного навчального року і моніторинг готовності дисертаційних робіт. Наявний кадровий потенціал для утворення разових вчених рад з метою проведення атестації здобувачів у вигляді захисту дисертацій за новими PhD-програмами.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів регламентовані «Положенням про організацію освітнього процесу здобувачів ступеня доктора філософії», є чіткими і зрозумілими (<http://bit.do/fHjRu>). Об'єктивність екзаменаторів забезпечується завдяки можливості подання апеляції на результати оцінювання і повторної передачі заліку або іспиту, використанню переважно тестових завдань тощо. Для ознайомлення здобувачів із форматом і особливостями проведення контрольних заходів силабуси містять приклади тестових завдань. В ДУ ІЗК НААН України діє «Положення про врегулювання конфліктних ситуацій» (<https://cutt.ly/ydIjDqo>), що передбачає утворення спеціальної комісії і визначає процедуру врегулювання конфліктних ситуацій; «Положення про заходи щодо запобігання корупції» (<https://cutt.ly/IdOoW14>). Якщо здобувач вважає, що було порушено його права, він може подати скаргу до Комісії з врегулювання конфліктних ситуацій. Скарга подається до Комісії у письмовій формі (в електронному або паперовому вигляді). Скарга може бути надіслана на електронну поштову скриньку інституту/аспірантури або до скриньки для подання письмових скарг, яка знаходиться на столі перед входом до

кабінету аспірантури, на котрій зазначено «Для письмових скарг». Під час фокус-груп здобувачі виявили обізнаність щодо можливостей оскарження результатів оцінювання і подання апеляції. Конфліктних ситуацій у закладі зафіксовано не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності визначені у «Кодексі академічної доброчесності» (<https://cutt.ly/QdIU6jF>) та «Положенні про запобігання академічного плагіату» (<https://cutt.ly/WdIIjkc>). Зазначені нормативно-правові документи передбачають перевірку на плагіат основних видів наукових робіт здобувачів і співробітників (дисертаційні роботи, монографії, рукописи статей і тез); містять рекомендації щодо виявлення і профілактики плагіату, шкалу оцінювання рівня оригінальності наукових робіт, опис етапів процедури перевірки на плагіат дисертаційних робіт тощо. Перевірка робіт на плагіат в ДУ ІЗК НААН здійснюється із використанням різних програм (AdvegoPlagiatus, AntiPlagiarism, Etxt antiplagiat), які є безкоштовними і можуть вільно використовуватись усіма учасниками освітнього процесу. Під час фокус-груп ЕГ встановлено наявність популяризації академічної доброчесності під час аудиторних та інших тематичних занять, розміщення відповідних нормативно-правових актів на веб-сайті закладу. Здобувачі виявили обізнаність щодо поняття академічної доброчесності і плагіату, програмного забезпечення для перевірки на плагіат.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Контрольні заходи та критерії їх оцінювання є чіткими, зрозумілими і заздалегідь оприлюдненими. Вони дублюються на всіх етапах викладання ОНП, структуровані та завчасно повідомляються здобувачам. У ЗВО пропагується й дотримується академічна доброчесність на всіх етапах освітнього процесу та ланках управління ЗВО. Керівництво намагається вбезпечити всіх учасників освітнього процесу від використання плагіату через етичне виховання та інші методи впливу. Дотримується зрозуміла й прозора для здобувачів вищої освіти процедура оцінювання й оскарження результатів навчання. До позитивних практик можна віднести моніторинг готовності дисертаційних робіт здобувачів, перевірку робіт на плагіат із використанням різних безкоштовних програм вільного доступу. Наявний кадровий потенціал дозволяє забезпечити створення разових вчених рад на базі закладу для проведення атестації здобувачів у вигляді захисту дисертації за новими PhD-програмами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Рекомендовано посилити процес популяризації академічної доброчесності через збільшення кількості тренінгів і круглих столів, залучення здобувачів і співробітників до проєктів із академічної доброчесності в Україні та/або за кордоном тощо.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Після проведення аналізу інформації щодо форм контрольних заходів та правил їх проведення, критеріїв оцінювання здобувачів та дотримання академічної доброчесності з'ясовано, що ОНП загалом відповідає критерію 5 з недоліками, що не є суттєвими (підкритерій 5.4).

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів

навчання.

Якісний склад НПП відповідає ліцензійним умовам (<http://bit.do/fHgxm>). Усі НПП за останні п'ять років мають публікації у фахових виданнях або виданнях Scopus/Web of Science. Тематика наукових досліджень НПП відповідає дисциплінам, які вони викладають. НПП беруть участь у конференціях, проходять курси підвищення кваліфікації і стажування на базі вітчизняних та міжнародних освітньо-наукових установ, профільних аграрних підприємств Китаю, США, Польщі, ПАР та інших країн. НПП беруть активну участь у міжнародних наукових проєктах сумісно з Італією, Францією, Грецією, США і Китаєм (детальний опис стажувань і проєктів наведено вище: Критерій 4, Підкритерій 4 і 5). Уточнена таблиця з інформацією про відповідність якісного складу НПП, переліком публікацій, монографій, наукових проєктів та іншими відомостями додається у супровідних документах (таблиця 2). Викладання філософії та іноземної мови здійснюється на основі договорів. Зокрема ДУ ІЗК НААН має договори із ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет» щодо надання освітніх послуг із філософії (<https://cutt.ly/SdAT6Wg>) та іноземної мови (<https://cutt.ly/rdAUWnp>). Викладачі філософії та іноземної мови за останні 5 років мають публікації у фахових виданнях, дотичні до дисциплін: В. М. Савченко, іноземна мова (<https://cutt.ly/8dAIOBB>); А. Г. Чичков (<https://cutt.ly/odAOrZU>).

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Інформація про вакантні посади розміщується у вільному доступі на веб-сайті закладу і ЗМІ («Вісті Придніпров'я»), у випадку вакантних посад керівної ланки (директор) – також на веб-сайті НААН України. В оголошенні про вакантну посаду додається повна інформація про перелік необхідних документів для участі у конкурсі, вимоги до претендента, дату і місце конкурсного відбору тощо (приклад останнього оголошення: <https://cutt.ly/RdOkgTm>). Для успішної реалізації ОНП рівень викладачів оцінюється за допомогою рейтингування (https://www.institut-zerna.com/education/workers_rating.htm). Під час фокус-груп представники адміністрації розповіли про основні критерії відбору: відповідність напрямку наукових досліджень і рівня вищої освіти дисциплінам, уміння і навички формування планів аудиторних занять тощо. Рекомендовано розробити «Положення про рейтингову систему оцінювання науково-педагогічних працівників та структурних підрозділів».

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

ДУ ІЗК НААН України має договори про співпрацю із роботодавцями від освітньо-наукових установ, дослідних станцій, аграрних підприємств України (ТОВ «Піонер Насіння Україна», ПП «Перемога АВК», Синельниківська селекційно-дослідна станція та інші) і світу (Caussad Semences Group та інші). Роботодавці надають матеріально-технічну базу для проведення практичних занять, проведення експериментальних досліджень тощо. Копії договорів із роботодавцями додаються до звіту. Представники із числа роботодавців беруть активну участь у засіданнях групи із забезпечення якості освітнього процесу в ДУ ІЗК НААН України, де розглядаються питання: перегляду і оновлення ОНП (<https://cutt.ly/EdOxqrq>), розробки «Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти» (<https://cutt.ly/2dOcFrV>), моніторингу ОНП (<https://cutt.ly/fdOvIVX>), розгляду проєкту ОНП (<https://cutt.ly/cdOvEUS>) та інші. Під час фокус-груп представники із числа роботодавців підтвердили свою участь у формуванні, перегляді та оновленні ОНП; засіданнях, присвячених питанням організації освітнього процесу тощо.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Під час онлайн-спілкування з роботодавцями отримано інформацію щодо змісту та частоти зустрічей представників роботодавців зі здобувачами. Аспіранти ДУ ІЗК НААН України щорічно приймають участь у проведенні науково-практичного семінару «Наукове та фінансове забезпечення проведення комплексу весняно-польових робіт у Дніпропетровській області». На заході з доповідями виступають: начальник управління агропромислового розвитку облдержадміністрації, начальники районних управлінь агропромислового розвитку, керівники сільгоспідприємств та фермерських господарств, керівники обласних служб АПК, представники комерційних організацій, провідні вчені і науковці інституту. На семінарі окреслюються нагальні завдання агропромислового розвитку, в т.ч. за напрямками, які вивчаються на ОНП. До проведення аудиторних занять на ОНП запрошуються провідні фахівці з селекції – генеральний директор НВФГ «Компанія Маїс», к.с.-г.н. Федько М. М., начальник відділу досліджень компанії Caussade Semences, к.с.-г.н. Рябенко Е. М. (<http://bit.do/fHgBw>). Аспіранти навчаються на науково-практичних семінарах, які щорічно проводяться на дослідних станціях та в господарствах інституту. Беруть участь у проведенні «Міжнародного дня поля», де представлені селекційні досягнення вітчизняних і зарубіжних селекційних центрів. Під час фокус-груп здобувачі підтвердили участь роботодавців у проведенні занять.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

ДУ ІЗК НААН України має договори про співпрацю із зарубіжними аграрними підприємствами: ТНК «Monsanto Company», США (<https://cutt.ly/OdU1nvC>); ТНК «Causade Semences Group», Франція (<https://cutt.ly/odUoO16>) та іншими. НПП беруть участь у стажуваннях і конференціях в Україні та установах Польщі, США, Китаю, ПАР та інших країн: Сатарова Т. М. (<http://bit.do/fHgDF>), Кирпа М. Я. (<http://bit.do/fHgEd>), Дзюбецький Б. В. (<http://bit.do/fHg7h>), Гирка А. Д. (<http://bit.do/fHg7o>), Черчель В. Ю. (<http://bit.do/fHg7y>), Кулініч О. О. (<http://bit.do/fHg7N>), Денисюк О. В. (<http://bit.do/fHg7R>), Чабан В. І. (<http://bit.do/fHg7Y>), Гайдаш О. Л. (<http://bit.do/fHg77>). НПП залучені до виконання спільних міжнародних наукових проєктів із Францією, Італією, Грецією, Болгарією, Китаєм, США тощо. Детальна характеристика міжнародних наукових проєктів, стажувань і конференцій наведена вище (Критерій 4, Підкритерії 4 і 5). Таким чином, заклад створює широкі можливості для інтеграції НПП до міжнародної наукової спільноти, розвитку їх потенціалу відповідно до кращих світових практик.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Система стимулювання викладацької майстерності включає преміювання НПП за досягнення в освітньо-науковій діяльності (<https://cutt.ly/CdOXotj>), можливість оплати відряджень та публікацій. Для молодих вчених з інших міст діє програма купівлі житла у м. Дніпро за кошти ДУ ІЗК НААН України, що дозволяє випускникам аспірантури не змінювати сферу діяльності і залишатись працювати у науці.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

ДУ ІЗК НААН України забезпечує високий рівень групи забезпечення ОНП; створює можливості для професійного розвитку НПП і здобувачів через співпрацю з вітчизняними і зарубіжними установами, участь у міжнародних наукових проєктах. НПП регулярно проходять стажування і підвищення кваліфікації, здійснюють наукові дослідження відповідно до дисциплін, що викладають. Наявна система стимулювання з преміями за успіхи в освітньо-науковій діяльності і програма придбання житла для молодих науковців. Створена та функціонує рейтингова система оцінювання викладачів. Процедура конкурсного відбору НПП є прозорою і відкритою; інформація про вакантні посади, вимоги і необхідні документи публікується як на веб-сайті закладу, так і в місцевих ЗМІ. Критерії відбору персоналу орієнтовані на забезпечення відповідності викладача ліцензійним умовам і високого рівня викладацької майстерності. Існує тісна співпраця з роботодавцями, яких залучено до організації освітньо-наукового процесу, формування і оновлення ОНП, проведення занять тощо.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Роботодавців залучено до проведення занять лише у рамках неформальної освіти у вигляді окремих тематичних лекцій, круглих столів, екскурсій тощо. Рекомендовано залучати роботодавців до аудиторних занять за ОНП на постійній основі. Рекомендовано розробити «Положення про рейтингову систему оцінювання науково-педагогічних працівників та структурних підрозділів».

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ОНП характеризується високим рівнем кваліфікації науково-педагогічних працівників та викладання дисциплін, що уможливує досягнення заявлених в ОНП цілей та програмних результатів навчання. Виходячи з релевантності викладеної інформації та підтверджуючих її фактів, питомої ваги окремих підкритеріїв в генеруванні підсумкової оцінки, можна зробити висновок щодо достатньої відповідності ОНП Критерію 6 (з незначними недоліками).

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Програмні результати навчання гарантовано можуть бути досягнені існуючою системою фінансового і матеріально-технічного забезпечення. Обсяг фінансування в 2019 р. склав близько 6 млн. грн. ДУ ІЗК НААН забезпечує можливість для аспірантів, крім 764 тис. грн. державного фінансування, використовувати матеріальні і технічні ресурси інституту і дослідних станцій. Аспірантам надаються для проведення досліджень земельні ділянки, насіння, техніка для сівби та збирання вирощуваних культур. Навчальні аудиторії мають мультимедійне обладнання, оснащені комп'ютерами (<http://bit.do/fHhec>; <http://bit.do/fHheq>), мережею електронних комунікацій, достатніми для наявної кількості аспірантів (<https://www.youtube.com/watch?v=V7jMZD14-GM>). Позитивним є те, що оновлення матеріально-технічної бази здійснюється також і за рахунок грантів.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

У процесі ознайомлення із матеріально-технічною базою ДУ ІЗК НААН України та проведених онлайн зустрічей встановлено, що всі учасники навчального процесу мають вільний доступ до інфраструктури та ресурсів, необхідних для ефективного функціонування ОНП. Науково-дослідницькі роботи, практична підготовка, виконання експериментів в навчальному процесі для всіх категорій здобувачів вищої освіти і для викладачів здійснюються на безоплатній основі. Надається безкоштовний доступ до бібліотеки, інформаційних ресурсів, наявної інфраструктури (<https://www.youtube.com/watch?v=V7jMZD14-GM>). В ДУ ІЗК НААН України здійснюється доступ до баз даних наукової інформації в режимі онлайн через зовнішні IP-адреси, згідно Договору з Державною науково-технічною бібліотекою України (<http://bit.do/fHheg>), на підставі заявки на забезпечення доступу до електронної наукової бази даних SCOPUS (<http://bit.do/fHhff>), заявки на забезпечення доступу до електронної наукової бази даних Web of Science (<http://bit.do/fHhfj>). Відповідно до Наказу МОН України від 29 травня 2020 р. № 721 «Про надання доступу закладам вищої освіти і науковим установам до електронних наукових баз даних», продовжено доступ до баз всіх українських закладів вищої освіти та наукових установ державної та комунальної форм власності. Позитивною практикою є надання можливості аспірантам ДУ ІЗК НААН України працювати сумісниками на плановій тематиці у рамках виконання грантових програм тощо (<https://cutt.ly/QdAA9Fs>).

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Проведення занять, виконання практичних робіт і наукових досліджень забезпечується виконанням санітарних норм, що контролюється проведенням санітарно-епідеміологічних експертиз, медичних оглядів (заклучено договір з КЗ «Дніпровська районна лікарня Дніпропетровської обласної ради»), інструктажами по використанню окремих препаратів, що підтверджується відповідною документацією. На період карантину було запроваджене дистанційне навчання. Також існує відповідальний за психологічну підтримку, періодично проводиться анонімне анкетування.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

В ДУ ІЗК НААН України створені і достатньо продуктивно функціонують механізми освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти, які сформовані в цілісну систему. На сьогодні цілком достатніми є освітня підтримка (керівники лабораторій, відділів інституту, гарант ОНП, РМУ тощо), організаційна (відділ аспірантури та докторантури, заступник директора з наукової роботи Кирпа М. Я., робоча група із забезпечення якості освітнього процесу в аспірантурі, рада молодих учених), інформаційна (портал ЗВО, вільний безкоштовний доступ до Інтернет ресурсів, доступ до бази Web of Science і Scopus), консультаційна (відділ аспірантури та докторантури, керівники лабораторій та відділів інституту, психологічна служба), соціальна (РМУ, психологічна служба тощо). Здобувачам вищої освіти систематично надається консультативна підтримка від адміністрації ДУ ІЗК НААН України, наукових керівників, викладачів, представників РМУ, відповідального за забезпечення якості вищої освіти, зав. лабораторії біотехнології Сатарової Т. М., відповідального за міжнародну діяльність, керівника відділу селекції зернових культур Дзюбецького Б. В. Науковий керівник та психолог відіграють важливу роль у психологічній підтримці здобувачів вищої освіти. В ДУ ІЗК НААН України діє Комісія з врегулювання конфліктних ситуацій, електронна поштова скринька інституту/аспірантури, скринька у відділі аспірантури для подання письмових скарг «ДЛЯ ПИСЬМОВИХ СКАРГ». Рівень задоволеності здобувачів третього освітньо-наукового ступеня цією підтримкою є достатнім. Аспірантам, які навчаються за державним замовленням за денною формою навчання, видається матеріальна допомога. Житлова проблема аспірантів вирішується шляхом надання кімнат в гуртожитку та придбанням службових квартир. Для підвищення зацікавленості до наукової діяльності за вчасний захист дисертаційних робіт згідно з рішенням вченої ради інституту та колективного договору виплачується разова матеріальна допомога за своєчасний захист кандидатської дисертації в розмірі 15000 грн., докторської – 30000 грн.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

ДУ ІЗК НААН України забезпечує всі можливості для повноцінного навчання особам із особливими потребами, що визначається «Положенням про порядок організації інклюзивного навчання в аспірантурі ДУ Інститут зернових культур» (<http://bit.do/fNhg>). До цього часу на ОНП здобувачі освіти з особливими потребами не навчалися. Разом з тим здійснюється обладнання окремих корпусів і гуртожитку по створенню умов для співробітників і аспірантів з особливими потребами. Створений і оснащений кабінет для інклюзивного навчання. Вдосконалення дистанційного навчання розширить можливості навчати осіб з особливими потребами.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Вирішення конфліктних ситуацій та випадків корупції регламентоване «Положенням про врегулювання конфліктних ситуацій у Державній установі Інститут зернових культур» (<https://cutt.ly/ydIjDqo>) та «Положенням про заходи щодо запобігання корупції ДУ Інститут зернових культур» (<http://bit.do/fNhiE>). Враховуючи те, що в аспірантурі навчається контингент досить свідомий і з життєвим досвідом, проявів конфліктних ситуацій не спостерігалось. Після спілкування зі здобувачами вищої освіти, членами ради молодих вчених, керівниками наукових робіт, науковцями, які викладають дисципліни, зав. аспірантурою ЕГ прийшла до висновку, що в ДУ ІЗК НААН України існує зрозуміла політика вирішення конфліктних ситуацій, здобувачі освіти знають, яким чином отримати консультацію і підтримку в разі потреби.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Наявна матеріально-технічна база ДУ ІЗК НААН України, у тому числі дослідні поля, сучасно обладнані лабораторії, створюють необхідні можливості для досягнення цілей ОНП і програмних результатів навчання здобувачів вищої освіти. Використання сучасної матеріальної бази і її поповнення за рахунок грантів та позабюджетних коштів. Учасники освітнього процесу мають вільний доступ до бібліотечних та інформаційних ресурсів ЗВО. Упроваджено дистанційне навчання, підтримується інклюзивна освіта. Створені належні умови для реалізації безпечного освітнього середовища, проведення освітньої, організаційної та інших форм підтримки здобувачів вищої освіти. Відсутність проявів дискримінації здобувачів ОНП з боку викладачів та менеджменту ДУ ІЗК НААН України. Високий ступінь задоволеності здобувачів наявними відносинами з викладачами, що безпосередньо відповідають за зміст ОНП. Матеріальне заохочення здобувачів вищої освіти. Наявність чітких та зрозумілих процедур щодо вирішення можливих конфліктних ситуацій та випадків корупції.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Рекомендовано посилити інформування здобувачів вищої освіти щодо можливостей зарахування результатів неформальної освіти, різних методів навчання та викладання, методів розвитку креативності, критичного мислення тощо, оскільки вони додатково сприятимуть розвитку soft skills.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Освітній простір, організаційне, інформаційне, навчально-методичне забезпечення дозволяє якісно готувати здобувачів за ОНП. Наявність дослідного поля, сучасної техніки і лабораторного обладнання, технологічне забезпечення навчального і дослідницького процесу відповідає всім вимогам у сфері надання освітніх послуг. Виявлено достатній рівень задоволеності аспірантів різними видами підтримки з боку інституту. Скарги, що пов'язані з дискримінацією, сексуальними домаганнями чи корупцією, у межах реалізації ОНП не виявлено, проте передбачені дієві процедури їх врегулювання. Загалом ОНП відповідає Критерію 7 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

В ДУ ІЗК НААН України розроблено і в 2019 році затверджено «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості в аспірантурі та докторантурі» (<https://cutt.ly/GdAG91e>), яке враховує стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості освіти в Європейському просторі вищої освіти (ESG) і розробки Національного агентства забезпечення якості вищої освіти. Безумовно цьому сприяло те, що відповідальною особою за запровадження внутрішньої системи забезпечення якості освіти була призначена досвідчений фахівець, член ГЕР Сатарова Т. М. Її були проаналізовані протоколи засідання робочої групи із забезпечення якості освітнього процесу: <https://cutt.ly/odANOMb>, <https://cutt.ly/CdANFGK>, <https://cutt.ly/cdANZl4>, <https://cutt.ly/1dANHR> та інші. Рішення конкретні і виконані або в процесі виконання. Вони охоплюють питання перегляду існуючої з 2016 р. ОНП, моніторингу пропозицій, оприлюднення інформації на сайті.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Здобувачі вищої освіти безпосередньо залучені до процесу перегляду ОНП, оскільки входять до складу робочої групи із забезпечення якості організації освітнього процесу в аспірантурі ДУ ІЗК НААН України. Також вони можуть вносити свої пропозиції через гаранта, керівників лабораторій і відділів, заступників директора з наукової роботи. Експертною групою шляхом спілкування з аспірантами і представниками Ради молодих учених підтверджено, що вони брали і в подальшому готові брати участь в удосконаленні ОНП. Участь здобувачів у перегляді та оновленні ОНП підтверджують протоколи засідань робочої групи із забезпечення якості організації освітнього процесу в аспірантурі ДУ ІЗК НААН України (<https://cutt.ly/CdANFGK>). Моніторинг задоволеності здобувачів якістю надання освітніх послуг здійснюється також за допомогою анонімного анкетування (<http://bit.do/fHhkU>).

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Національна академія аграрних наук України, яка здійснює нормативно-правове регулювання діяльності ДУ ІЗК та розподіл державного замовлення на підготовку наукових кадрів через аспірантуру, згідно п. 2 Державного контракту (<http://bit.do/fHhmk>) здійснює контроль за якістю підготовки наукових кадрів. Особливістю наукової установи є те, що працевлаштування здійснюється переважно в лабораторії ДУ ІЗК НААН України або на дослідні станції. Тому корективи ОНП відбуваються оперативним чином, з урахуванням сучасних потреб і отриманням конкретних результатів. Потенційні роботодавці випускників аспірантури, які не відносяться до структури інституту та його мережі, є науковцями, що працюють на посадах директорів аграрних фірм, керівників підприємств та підрозділів наукових і навчальних закладів, а тому стоять на передових позиціях в аграрному секторі. До акредитаційної справи ОНП додано 3 рецензії-відгуки від директора Інституту сільського господарства Степу НААН Семеняки І. М., директора Донецької ДСДС НААН України Вінюкова О. О., директора Розівської дослідної станції ДУ ІЗК НААН України Кротінова І. В. та 2 рецензії від голови науково-виробничого ФГ «КОМПАНІЯ МАІС» Борисова В. М. і декана агрономічного факультету Дніпровського державного аграрно-економічного університету МОН України Мицика О. О. Роботодавці долучаються до групи із забезпечення якості організації освітнього процесу в аспірантурі ДУ ІЗК НААН України, що засвідчується протоколами (протокол № 1 від 02 липня 2019 р. <http://surl.li/eizm>, протокол № 3 від 26 липня 2019 р. <http://surl.li/eizn>, протокол № 4 від 05 серпня 2019 р. <http://surl.li/eizp>, протокол № 5 від 17 вересня 2019 р. <http://surl.li/eizs>, протокол № 6 від 08 жовтня 2019 р. <http://surl.li/ejaj>). Розроблено та затверджено форму опитування роботодавців через анкетування щодо якості підготовки аспірантів (<https://tinyurl.com/y4a6e464>).

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Враховуючи те, що випуск здобувачів освіти за ОНП відбувається в 2020 р., інформація щодо працевлаштування відсутня. Але в ДУ ІЗК НААН України напрацьований досвід моніторингу кар'єрного шляху випускників аспірантури (<https://cutt.ly/odAKmDd>). Результати працевлаштування випускників ДУ ІЗК НААН України досить вагомі.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Регулярні засідання групи із забезпечення якості організації освітнього процесу в аспірантурі ДУ ІЗК НААН України (протокол № 1 від 02 липня 2019 р. <http://surl.li/eizm>, протокол № 3 від 26 липня 2019 р. <http://surl.li/eizn>, протокол № 4 від 05 серпня 2019 р. <http://surl.li/eizp>, протокол № 5 від 17 вересня 2019 р. <http://surl.li/eizs>, протокол № 6 від 08 жовтня 2019 р. <http://surl.li/ejaj>) дозволяють оперативно аналізувати недоліки ОНП та виносити пропозиції щодо її удосконалення на розгляд Науково-методичної ради. Останнє корегування було пов'язане з розширенням вибіркової частини ОНП. Загалом система забезпечення якості вищої освіти ДУ ІЗК НААН України працює на достатньому рівні та забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі, у чому переконалася експертна група під час проведення акредитації.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Діюча ОНП за спеціальністю 201 «Агрономія» проходить первинну акредитацію, тому рекомендації зовнішнього забезпечення якості освіти відсутні.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Вивчення документів та спілкування зі стейкхолдерами показало, що здобувачі, викладачі, адміністрація, допоміжний персонал ДУ ІЗК НААН України сприймають політику та процедури забезпечення якості вищої освіти як корисні та готові долучитися до їх удосконалення. Це засвідчує розробка комплексу положень: «Положення про організацію освітнього процесу здобувачів ступеня доктора філософії при ДУ Інститут зернових культур НААН України за спеціальністю 201 – «Агрономія»» (<http://bit.do/fHhoM>), «Регламент формування затвердження перегляду і закриття освітньо-наукової програми» (<http://bit.do/fHhoS>), «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості в аспірантурі та докторантурі ДУ Інститут зернових культур НААН України» (<http://bit.do/fHhoZ>). У цих та інших документах зазначено політику і процедури забезпечення якості вищої освіти, розподіл відповідальності між структурними підрозділами ДУ ІЗК НААН України. Аналіз існуючих нормативних документів свідчить про те, що ОНП забезпечена постійним моніторингом освітніх компонентів, новітніх форм та методів викладання, поняттями академічної доброчесності і наукової етики (<http://bit.do/fHho3>). Відповідна притаманність культури якості освітнього процесу в ДУ ІЗК НААН України простежувалась під час акредитаційної експертизи. В сучасних реаліях культура якості академічної спільноти проводить набувати нового сенсу.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

В ДУ ІЗК НААН України процес розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП регламентується діючими положеннями. Функціонує група із забезпечення якості організації освітнього процесу в аспірантурі, яка забезпечує впровадження, функціонування та постійне удосконалення внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти відповідно до регламентуючих документів. Здобувачі ОНП залучені до перегляду та оновлення змісту компонентів ОНП. Підтверджено ефективну співпрацю із роботодавцями, які також залучені до процедури перегляду ОНП і входять до складу групи із забезпечення якості організації освітнього процесу в аспірантурі ДУ ІЗК НААН України. Представниками академічної спільноти інституту підтверджено сформовану культуру якості, яка сприяє постійному удосконаленню ОНП та освітньої діяльності за нею.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Рекомендовано проводити періодичний перегляд силабусів і робочих програм навчальних дисциплін, що викладаються на ОНП з урахуванням трансферу агротехнологій та тенденцій розвитку аграрної науки; продовжити розробку мультимедійного супроводження лекційних і практичних занять; розширити базу програмних і методичних матеріалів дистанційного навчання; ширше використовувати можливості бібліотеки в застосуванні електронних ресурсів.

Рівень відповідності Критерію 8.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ДУ ІЗК НААН України має сформовану і дієву систему внутрішнього забезпечення якості освіти. Робоча група із забезпечення якості організації освітнього процесу в аспірантурі активно здійснює її діяльність. Рекомендації ЕГ спрямовані на розвиток деяких напрямів поліпшення провадження освітньо-наукової програми. Тому загальна оцінка за рівнем відповідності складає В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Під час фокус-груп із здобувачами вищої освіти було встановлено, що вони мають достатньо повне уявлення відносно освітнього процесу та загальне знання всієї іншої інформації, яка міститься у діючій нормативно-правовій базі ДУ ІЗК НААН України (<https://cutt.ly/GdAKDxP>). Внутрішні положення досить чіткі і зрозумілі, визначають права і обов'язки учасників освітнього процесу.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Проект ОНП оприлюднено на веб-сайті закладу (<https://cutt.ly/QdALAgI>). Зацікавлені сторони мають можливість подавати пропозиції. Слід зауважити, що доцільно на сайті розміщувати пропозиції, їх розгляд та інформацію про прийняті рішення.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На офіційному сайті ДУ ІЗК НААН розміщена інформація про ОНП, яка діє (<https://cutt.ly/ddALVHz>); а також проект на новий навчальний рік (<https://cutt.ly/QdALAgI>). Навчальний план і силабуси дисциплін достатньо повно надають інформацію про програмні результати навчання та зміст освітнього процесу.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Наявність чітких та зрозумілих правил та процедур щодо регулювання прав та обов'язків учасників освітнього процесу, що визначаються відповідними положеннями та є доступними для всіх учасників освітнього процесу. Дотримання вимог щодо своєчасного оприлюднення освітньо-наукової програми на офіційному сайті ДУ ІЗК НААН України, зміст якої містить достовірну інформацію та дозволяє усім зацікавленим сторонам приймати участь в її обговоренні та оновленні.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Рекомендовано на сайті ДУ ІЗК НААН України розміщувати інформацію щодо пропозицій стейкхолдерів по удосконаленню ОНП та висвітлювати прийняті рішення; покращити поточну інформованість здобувачів освіти з боку відділу аспірантури (розклади занять, зміни в їх проведенні, навчання в умовах карантину тощо).

Рівень відповідності Критерію 9.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Загальний рівень ОНП відповідає встановленим вимогам по Критерію 9 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

В ДУ ІЗК НААН України підготовка здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 201 «Агрономія» здійснюється відділами агробіологічних ресурсів зернових та зернобобових культур; землеробства; селекції зернових культур. Перелік вибіркового освітніх компонентів сформований за науковими напрямами: біотехнологія, селекція і насінництво («Клітинно-інженерні та молекулярно-генетичні біотехнології с.-г. рослин», «Адаптивна селекція зернових с.-г. культур», «Сучасні технології та нормативно-правова база насінництва»); загальне землеробство («Адаптивне землеробство в умовах трансформації агросистем», «Смарт-методи управління родючістю ґрунтів», «Регулювання шкодочинності бур'янів в біотехногенних системах»); рослинництво (Агротехнологічні принципи підвищення продуктивності кукурудзи й сорго», «Агробіологічні особливості формування врожайності зернобобових культур», «Агроекологічні заходи вирощування зернових колосових культур»). Здобувачі вищої освіти обирають наукових керівників з відділу, який забезпечує зазначені наукові напрями. Спільними для всіх здобувачів, незалежно від відділу, за яким вони закріплені, є дисципліни, що формують універсальні навички дослідника: «Сучасне с.-г. виробництво, стан та перспективи», «Методологія дослідження та організація підготовки дисертаційної роботи». Під час зустрічі здобувачі підтвердили дотичність дисциплін, що вивчаються за освітньо-науковою програмою до їх наукових інтересів та тематик дисертаційних робіт. Дисципліна «Філософія» забезпечує формування філософського відношення до світу та людини в світі, діалектичного та системного типу мислення, теоретичних засад наукового дослідження. Дисципліна «Іноземна мова за професійним спрямуванням» забезпечує можливість здійснення комунікацій на міжнародному рівні, презентацій власних наукових досліджень іноземною мовою та вивчення й аналізу наукових джерел іноземною мовою. Підготовка до викладацької діяльності здійснюється шляхом проходження педагогічної практики, яка передбачає відвідування аспірантами лекційних і практичних занять досвідчених викладачів аспірантури ДУ ІЗК НААН або навчальних закладів за домовленістю; проведення навчально-методичної роботи (ознайомлення з написанням конспектів лекцій, підручників, навчальних посібників та інших навчально-методичних матеріалів, участь у підготовці інформаційно-аналітичних матеріалів для педагогіки); проведення занять чи їх фрагментів з аспірантами 1–3 років навчання ДУ ІЗК НААН або студентами навчальних закладів за домовленістю; проведення заключної лекції з аналізом мети та завдання педагогічної практики та роботи над викладацькою майстерністю. З метою повноцінної підготовки здобувачів до дослідницької діяльності ОНП передбачає: посилену практичну підготовку, роботу із наукометричними базами Scopus/Web of Science та наукометричними показниками; розвиток умінь та навичок публічних виступів, ведення наукової дискусії тощо.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

Як засвідчують дані таблиці «Перелік аспірантів за роками навчання із зазначенням тем дисертацій та наукових керівників» (<https://tinyurl.com/y5m5jyvtv>), наукове керівництво аспірантами в ДУ ІЗК НААН України здійснюють 7 докторів наук, з яких 6 є професорами (Гирка А. Д., Дзюбецький Б. В., Кирпа М. Я., Сатарова Т. М., Черенков А. В., Черчель В. Ю., Шевченко М. С.), 2 – академіками НААН України, та 5 кандидатів наук, старших наукових співробітників (Алдошин А. В., Гасанова І. І., Гирка Т. В., Десятник Л. М., Вербицький Я. В., Солодушко М. М.). Специфіка наукових досліджень керівників дотична до тематик наукових робіт аспірантів та наукової діяльності відділів ДУ ІЗК НААН України. Наприклад, до основних напрямів наукових досліджень відділу селекції і насінництва зернових культур відносяться такі напрями, як створення нового вихідного матеріалу основних геноплазм; дослідження з питань підвищення посухо- та жаростійкості нових гібридів, зниження збиральної вологості зерна на 3–5% порівняно зі стандартами; розробка нових методів експрес-діагностики вихідного селекційного матеріалу на стійкість до несприятливих умов середовища, а також розвиток теорії стійкості рослин до загущення посівів; розробка нових технологій, процесів, методів, регламентів, спрямованих на обробку і збереження врожаю зерна, підвищення його якості, скорочення енерговитрат та ін. У межах цих напрямів виконують свої наукові дослідження Свініцька М. В. (тема дисертації «Добір вихідного матеріалу плазми Ланкастер для селекції гібридів різних груп стиглості адаптованих до умов північного Степу України»), Пазюк Н. В. («Селекція ліній зародкової плазми BSSS при створенні гібридів кукурудзи ФАО 250–350, адаптованих до умов Степу України»), Голобородько О. В. («Реакція гібридів кукурудзи різних груп стиглості залежно від умов вирощування»). Зазначеними аспірантами керує д.с.-г.н., професор, академік НААН України, заслужений діяч науки і техніки України, зав. відділом селекції і насінництва зернових культур Дзюбецький Б. В., переважна кількість праць якого присвячена питанням селекції кукурудзи на зерно та збільшенню продуктивності цієї культури

(<https://tinyurl.com/y5n39ww8>). Теми всіх, без винятку, дисертаційних робіт аспірантів відповідають напрямам наукової діяльності їх керівників та відповідних відділів ДУ ІЗК НААН.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

З наданого експертній групі відео щодо матеріально-технічної бази ДУ ІЗК НААН України добре видно, що наукові дослідження аспірантів виконуються на високому науковому рівні, показане обладнання та устаткування науково-дослідних лабораторій є достатнім для виконання досліджень на високому рівні. Аспіранти мають змогу виконувати дослідження на дослідних полях ДУ ІЗК НААН і дослідних станціях установи. Під час зустрічі з аспірантами було відмічено, що доступ до всієї інфраструктури, необхідної для виконання науково-дослідних та наукових робіт є вільним та безперешкодним. Вони достатньою мірою забезпечені реактивами, насінням, добривами та іншими витратними матеріалами. Усі здобувачі забезпечені власним робочим місцем із ПК та необхідною оргтехнікою для друкування матеріалів. Аналіз публікацій здобувачів засвідчує регулярну участь у конференціях Міжнародного і Всеукраїнського рівнів, наявність статей у провідних наукових виданнях (<https://cutt.ly/5dAXBe4>). Під час проведення фокус-груп ЕГ було встановлено наявність допомоги здобувачам у придбанні канцелярських товарів, можливості безкоштовних публікацій у журналі закладу тощо.

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

ДУ ІЗК НААН України сприяє інтеграції здобувачів до міжнародної наукової спільноти. Здобувачі проходять стажування на базі освітньо-наукових установ зарубіжних країн. Зокрема Є. В. Лазарев і О. В. Затишняк проходили стажування у Китаї. Також здобувачі беруть участь у виконанні міжнародних наукових проєктів: Є. В. Лазарев і О. В. Затишняк (НДР із зменшення пестицидного навантаження на агросистеми, спільний Українсько-Китайський проєкт); Є. В. Лазарев, М. О. Хіміч і О. Ю. Каніболодський (міжнародне наукове співробітництво з компанією «Golden West Seed Hellas AEBE», Греція та Болгарія). Рекомендовано більш активно залучати аспірантів до міжнародних програм, проєктів, сприяти реалізації міжнародних програм академічної мобільності.

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Майже всі наукові керівники аспірантів є керівниками та відповідальними виконавцями науково-дослідницьких проєктів різних форм фінансування, до цих проєктів в якості виконавців активно залучаються і здобувачі вищої освіти (<http://bit.do/fHioi>; <http://bit.do/fHioN>; <http://bit.do/fHioU>; <http://bit.do/fHioX>). Наукові керівники аспірантів мають щорічні публікації (<http://bit.do/fHio3>), в тому числі і в наукометричних базах Scopus та Web of Science (наприклад, не менше 5 публікацій мають: В. Ю. Черчель, Б. В. Дзюбецький, Т. М. Сатарова; А. Д. Гирка має 3 публікації). За період навчання на ОНП «Агрономія» аспірантами 2016 р. вступу сумісно з науковими керівниками або особисто опубліковано 64 наукові праці (аспіранти Завалипін Н. О., Ковальов Д. В., Астахова Я. В., Друмова О. М., Неклеса Є. М., Швець Н. В.). Аспіранти 2017 р. вступу підготували та оприлюднили 69 наукових публікацій (аспіранти Лазарев Є. В., Свініцький Л. М., Хіміч М. О., Мицик Д. О., Дудкіна А. П., Чугрій Г. А., Вербицький Я. В.). Аспіранти 2018 р. вступу лише за два роки навчання за результатами дослідницьких проєктів уже опублікувати 39 наукових праць (Семенов С. С., Безсусідня Ю. В., Філіпкова Н. С., Хижняк А. А.). Перелік зазначених публікацій можна подивитися за посиланням <http://bit.do/fHiqb>. Тобто за апробацією результатів наукових досліджень аспірантів можна з упевненістю стверджувати про активну участь наукових керівників та всієї академічної спільноти у дослідницьких проєктах ДУ ІЗК НААН України.

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Політика академічної доброчесності регламентована «Кодексом академічної доброчесності Державної установи Інститут зернових культур НААН України» (<https://cutt.ly/QdIU6jF>) і «Положенням про запобігання академічного плагіату в ДУ Інститут зернових культур НААН України» (<https://cutt.ly/WdIIjkc>). Відповідно до політики академічної доброчесності заклад здійснює перевірку наукових робіт здобувачів і співробітників на плагіат через спеціальне програмне забезпечення: Advengo plagiatus, Antiplagiarism, Etxt antiplagiat. Публікації наукових керівників здійснюються в рецензованих виданнях, проходять як внутрішню, так і зовнішню перевірку на плагіат. Наукові роботи, тези доповідей аспірантів перевіряються на плагіат відділом аспірантури, редактором наукового журналу.

Відчувається, що культура доброчесності пропагується адміністрацією інституту, науковими керівниками, викладачами та співробітниками. На перспективу рекомендовано врегулювати процедуру перевірки наукових робіт на плагіат, використовуючи програму «Unichek» або інші програми, рекомендовані МОН України, а також створити фахові комісії для аналізу результатів перевірки на плагіат комп'ютерними програмами.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

Зміст ОНП відповідає науковим інтересам аспірантів і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти. Матеріально-технічна база ДУ ІЗК НААН України повною мірою задовольняє потреби аспірантів та дозволяє здійснювати науково-дослідницьку діяльність на високому науковому рівні. Співпраця з іноземними партнерами та проведення спільних наукових проєктів надають можливість аспірантам долучатися до освітньої та наукової діяльності інших країн. ОНП забезпечує потужний професорсько-викладацький кадровий склад, який готує висококваліфікованих фахівців, що мають високий попит на ринку праці. Наукові керівники аспірантів є керівниками та відповідальними виконавцями науково-дослідницьких проєктів, до яких в якості виконавців активно залучені здобувачі вищої освіти. Темі всіх, без винятку, дисертаційних робіт аспірантів відповідають напрямам наукової діяльності їх керівників та відповідних відділів ДУ ІЗК НААН України. Публікаційна активність викладачів, наукових керівників та аспірантів знаходиться на дуже високому рівні. Стандарти, процедури і політика дотримання академічної доброчесності є чіткими та зрозумілими для всіх учасників освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

Експертною групою рекомендовано більш активно залучати аспірантів до участі в міжнародних програмах, проєктах та інших заходах в напрямку інтернаціоналізації діяльності, сприяти реалізації програм академічної мобільності. Рекомендовано врегулювати процедуру перевірки наукових робіт на плагіат, використовуючи програму «Unichek» або інші програми, рекомендовані МОН України, а також створити фахові комісії для аналізу результатів перевірки на плагіат комп'ютерними програмами.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

ОНП має достатній рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 10.1-10.3 і 10.5 та недостатній за підкритеріями 10.4 і 10.6. Виходячи з релевантності викладеної інформації та підтверджуючих її фактів, питомої ваги окремих підкритеріїв в генеруванні підсумкової оцінки, можна зробити висновок щодо достатньої відповідності ОНП Критерію 10 з недоліками, що не є суттєвими.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	B

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Відповідь на запит.pdf</i>	WLhNp7zgrxq+3UblAasCFYBSSCG+JoxE8UF+ZcM HAVA=
Додаток	<i>Додаткова інформація.pdf</i>	EhQ4p9zn18+Qe4yuk6qEbQxwbbiwZMQv2ii3hEQ3qf CE=
Додаток	<i>Таблиця 2.pdf</i>	dzaUzwoU97OLUbWpHnC+uMQO5oVrM6oB8Bd9o hEAfvM=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Сидякіна Олена Вікторівна

Члени експертної групи

Науменко Олександр Артемович

Медведєва Юлія Вікторівна

